

Projekt

z dnia 27 listopada 2017 r.
zatwierdzony przez .....

UCHWAŁA NR .....

Rady Gminy Czernica z dnia .....

**w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie
Czernica na lata 2018-2020.**

Na podstawie art.18 ust.2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. z 2017r. poz.1875) oraz art.176 pkt.1, art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jednolity Dz. U. z 2017r., poz. 697 ze zm.) Rada Gminy Czernica uchwala co następuje:

§1. Uchwala się Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Czernica na lata 2018-2020 w brzmieniu określonym w załączniku do niniejszej uchwały.

§2. Wykonanie Uchwały powierza się Wójtowi Gminy Czernica.

§3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia z mocą obowiązującą od dnia 1 stycznia 2018r.

ADWOKAT
Monika Skrzypek-Paliwoda
Monika Skrzypek-Paliwoda

UZASADNIENIE

do uchwały Rady Gminy Czernica w sprawie uchwalenia „Gminnego programu wspierania rodziny w Gminie Czernica na lata 2018-2020”

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 r. (tekst jednolity Dz.U. z 2017, poz. 697 ze zm.) obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz organizacji pieczy zastępczej, w zakresie ustalonym ustawą, spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego oraz na organach administracji rządowej. Obowiązek ten jednostki samorządu terytorialnego oraz organy administracji rządowej realizują w szczególności we współpracy ze środowiskiem lokalnym, sądami i ich organami pomocniczymi, Policją, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, a także kościołami i związkami wyznaniowymi oraz organizacjami społecznymi.

Na podstawie zapisów ww. ustawy na gminie spoczywa obowiązek rozwoju systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Na podstawie art. 176 ustawy do zadań własnych gminy w szczególności należy:

- 1) opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny,
- 2) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
- 3) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
- 4) prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci,
- 5) finansowanie podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny, oraz kosztów związanych z udzielaniem pomocy przez rodziny wspierające,
- 6) współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym,
- 7) prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy.

Zadania powyższe w Gminie Czernica realizowane są przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Na podstawie art. 178 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z upoważnienia Wójta Gminy Czernica kierownik GOPS prowadzi postępowania w sprawach z zakresu wspierania rodziny oraz wydaje w tych sprawach decyzje.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej był koordynatorem „Gminnego programu wspierania rodziny w Gminie Czernica na lata 2014-2017”, uchwalonego Uchwałą Nr XXXVI/332/2014 Rady Gminy Czernica z dnia 27 maja 2014r. Zasadnym zatem jest, by GOPS był koordynatorem Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Czernica na lata 2018-2020. Program określa zespół planowanych i zintegrowanych działań mających na celu wspieranie rodzin, w szczególności rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych zgodnie z obowiązującymi przepisami. Wobec powyższego przyjęcie niniejszej uchwały należy uznać za konieczne i uzasadnione.

ADWOKAT
Monika Skrzypek-Paliwoda
Monika Skrzypek-Paliwoda

WOJTA GMINY CZERNICA
Włodzisław Chlebosz
Włodzisław Chlebosz

Załącznik
do uchwały Nr .....
Rady Gminy Czernica
z dnia .....

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Czernica na lata 2018 – 2020

Czernica, grudzień 2017 rok

I. Wstęp

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Czernica na lata 2018 – 2020 jest strategicznym dokumentem Gminy opracowanym, w celu realizowania przez wspólnotę samorządową konstytucyjnej zasady udzielania szczególnej pomocy rodzinie i dziecku. Prawa rodziny w świetle Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej znajdują się pod ochroną i opieką. Państwo powinno stwarzać optymalne warunki dla prawidłowego funkcjonowania rodziny, wspierać ją w sferze społecznej, socjalnej i gospodarczej, a także chronić rodzinę przed zagrożeniami, dążyć do zapewnienia trwałości związków małżeńskich i prowadzić politykę zachęcającą do zawierania małżeństw.

Rodzina to „grupa społeczna, składająca się z rodziców, ich dzieci i krewnych; rodziców łączy więź małżeńska, rodziców z dziećmi – więź rodzicielska, stanowiąca podstawę wychowania rodzinnego, jak również więź formalna określająca obowiązki rodziców i dzieci względem siebie”¹, jak podaje Wincenty Okoń. Rodzina stanowi najważniejszy krąg środowiska każdego człowieka, oddziałując tym samym na jego osobowość. Środowisko rodzinne jest zatem „złożonością, stanowiącą układ równorzędnych – osobiście dostępnych jednostek – warunków środowiska domowego dzieci, rodziców i ewentualnie pozostałych członków rodziny, które wynikają bezpośrednio lub pośrednio ze struktury rodziny, a zwłaszcza z jej funkcjonowania”². Obejmuje złożony układ bodźców i sytuacji oddziałujących na dziecko wynikających ze struktury i funkcjonowania rodziny. Można wyróżnić tu elementy wchodzące w skład środowiska rodziny:

- pochodzenie społeczno – zawodowe rodziców
- aktualna sytuacja społeczno – zawodowa rodziny,
- poziom wykształcenia rodziców,
- poziom potrzeb kulturalnych rodziców i innych członków rodziny,
- normy i wartości przekazywane dziecku w wychowaniu,
- struktura rodziny czyli skład osobowy, liczba dzieci w rodzinie³

Wszystko to ma ogromny wpływ na wychowanie młodego człowieka, co jest podstawowym zadaniem rodziny. Rodzina jako podstawowa komórka życia społecznego pełni wobec swoich członków „funkcje rodziny”, które są fundamentem powstania więzi rodzinnej. Wpływ na funkcje rodziny ma współzależność członków rodziny oraz ich wzajemne oddziaływanie na siebie. Funkcje rodziny dzieli się na cztery główne grupy takie jak:

- 1) funkcje biopsychiczne – czyli funkcja prokreacyjna i funkcja seksualna,
- 2) funkcje ekonomiczne – czyli funkcja materialno – ekonomiczna i funkcja opiekuńczo – zabezpieczająca,
- 3) funkcje społeczno – wyznaczające – czyli funkcja klasowa i funkcja legalizacyjno – kontrolna,

---

¹ W. Okoń, Słownik pedagogiczny, wyd. PWN, Warszawa 1992., s.177

² S. Kawula, *Rodzina jako grupa i instytucja opiekuńczo – wychowawcza*, [w:] S. Kawula, J. Brągiel, A.W. Janke (red.), *Pedagogika rodziny. Obszary i panorama problematyki*, wyd. Adam Marszałek, Toruń 2004., s.49-50.

³ Tamże., s.74 – 75.

- 4) funkcje socjopsychologiczne – czyli funkcja socjalizacyjna, kulturalna, rekreacyjno – towarzyska oraz funkcja emocjonalno – ekspresyjna.

Zatem jak widać, funkcje rodziny są ściśle związane ze strukturą danej rodziny.

Celem polityki prorodzinnej państwa z punktu widzenia ochrony dobra dziecka jest wspieranie i pomoc ukierunkowana na przezwyciężanie trudności i usamodzielnienie poprzez wskazanie sposobów wyjścia z sytuacji kryzysowej oraz odpowiednie wsparcie materialne.

Gmina Czernica od wielu lat realizuje zadania wynikające z działań systemu profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną. Jednak, aby przywrócić rodzinie zdolność do pełnienia jej funkcji potrzebne jest wsparcie w postaci skoordynowanych i planowanych działań. Efektywna pomoc rodzinie powinna się opierać na współpracy wszystkich instytucji i służb zajmujących się problemem w rodzinie na poziomie gminy.

Założenia programu są zgodne z istotą Strategii z elementami planowania rozwoju lokalnego Gminy Czernica na lata 2014-2025.

II. Podstawa prawna programu

Podstawę realizacji programu wspierania rodziny w Gminie Czernica zwanego dalej „Programem” jest ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. 2017 poz. 697 ze zm.), która nakłada na gminę szereg zadań skierowanych do rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej.

Zgodnie z założeniami ww. ustawy do zadań własnych gminy należy:

- 1) opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny,
- 2) tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
- 3) tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego, oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo -wychowawczych przez:
  - a) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
  - b) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
  - c) prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci,
- 4) finansowanie:
  - a) podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
  - b) kosztów związanych z udzielaniem pomocy, ponoszonych przez rodziny wspierające,

- 5) współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym,
- 6) sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie właściwemu wojewodzie, w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego,
- 7) prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem i przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy.

Program wspierania rodziny na lata 2018-2020 dla Gminy Czernica określa zadania własne wynikające w szczególności z przepisów:

- 1) ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. 2017 poz. 697 ze zm.),
- 2) ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. 2017 poz. 1769 ze zm.)
- 3) ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. 2015 poz. 1390.)
- 4) ustawy z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2016r. poz. 487 ze zm.),
- 5) ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2017r., poz. 783 ze zm.),

Program jest spójny z celami Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Czernica na lata 2014-2025. Podmiotem realizującym program na poziomie gminy jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Czernicy. Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2018-2020 wyznacza priorytety i cele do realizacji oraz wskazuje na przebieg procesu monitorowania programu.

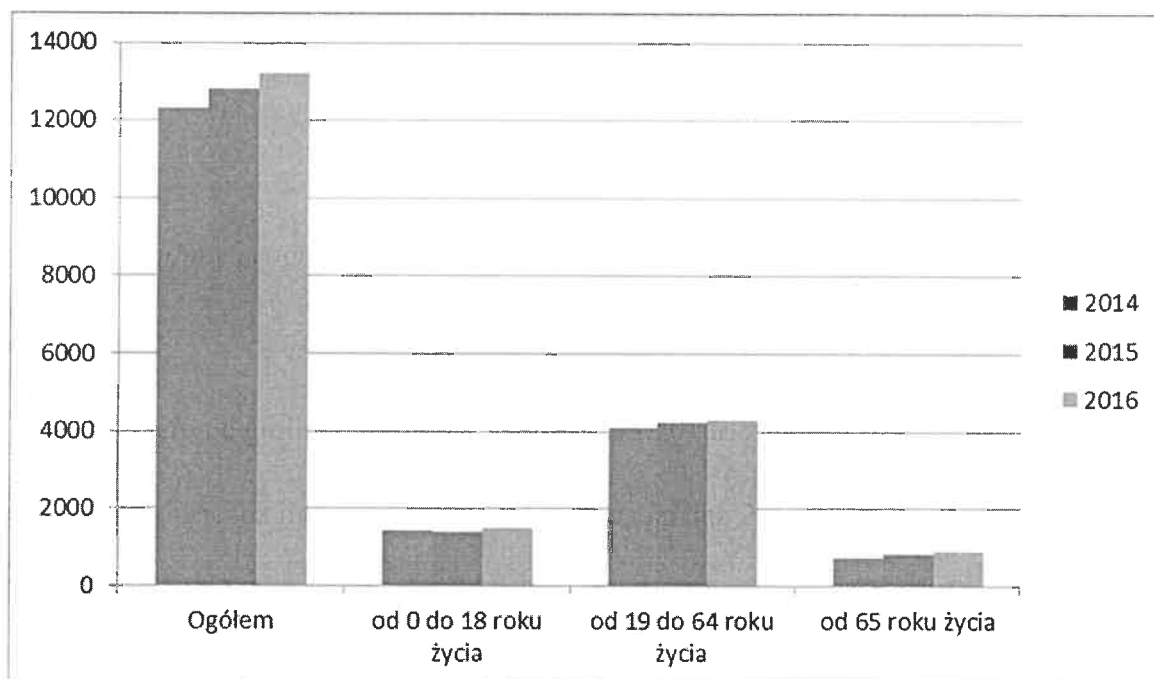
III. Diagnoza społeczna

Czernica to gmina wiejska w powiecie wrocławskim. Położona we wschodniej części województwa dolnośląskiego. Graniczy z miastem Wrocław oraz gminami: Długołęka, Jelcz-Laskowice, Oleśnica, Siechnice i Oława.

Gmina Czernica składa się z 13 sołectw. Na terenie gminy znajdują się 4 szkoły podstawowe, w których funkcjonują oddziały przedszkolne oraz 1 Zespół Szkolno- Przedszkolny, w skład którego wchodzi szkoła podstawowa i przedszkole, 1 publiczne przedszkole oraz 6 niepublicznych przedszkoli. Swoją działalność prowadzą 4 Placówki Wsparcia Dziennego, a w 3 miejscowościach realizowany jest Program Opiekuńczo- Wychowawczy z elementami profilaktyki uzależnień.

Na terenie gminy Czernica na dzień 31.12.2016r. zamieszkiwało 13.199 mieszkańców

Wykres nr 1. Liczba ludności w gminie Czernica na lata 2014-2016 z podziałem na wiek.

Źródło: dane Urzędu Gminy Czernica, ewidencja ludności.

Na powyższym wykresie nr 1 przedstawiono graficznie liczbę ludności jaka zamieszkuje gminę w latach 2014-2016 z podziałem na wiek mieszkańców. Z danych wynika, że liczba ludności gminy systematycznie rośnie, a tym samym wzrastają poszczególne kategorie wiekowe naszych mieszkańców.

Diagnoza lokalna dotycząca funkcjonowania rodzin w zakresie pełnienia funkcji opiekuńczo-wychowawczych została dokonana w oparciu o dane z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej.

W roku 2016 ze świadczeń pomocy społecznej w ramach zadań zleconych i własnych bez względu na ich rodzaj, formę i źródło finansowania skorzystało 191 rodzin, o liczbie 480 osób w rodzinie. Gminę Czernica według stanu na ostatni dzień grudnia 2016r. zamieszkiwało 13.199 osób. Z analizy wynika, że 3,63 % ogółem mieszkańców gminy zostało objętych pomocą społeczną. Wsparciem z powodu bezradność w sprawach opiekuńczo- wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego objętych zostało 94 rodziny, w których przebywało 176 osób. Rodzin z dziećmi korzystającymi z pomocy społecznej było 58 o liczbie 268 osób. Z analizy statystycznej wynika, iż liczba mieszkańców gminy ma tendencje wzrostową, natomiast jak wynika z poniższej tabeli liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej maleje.

Liczbę rodzin korzystających z pomocy społecznej ośrodka w zależności od liczby dzieci w rodzinie przedstawia tabela nr 1.

Tabela nr 1. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej w latach 2014-2016.

Rok	Liczba rodzin ogółem	Liczba rodzin z dziećmi ogółem	w tym rodziny o liczbie dzieci :				
			1 dziecko	2 dzieci	3 dzieci	4 dzieci	5 dzieci i więcej
2014	234	80	21	31	18	4	6
2015	231	77	15	30	20	6	6
2016	194	58	9	23	15	5	6

Źródło: dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Czernicy.

Z powyższej tabeli wynika, że w latach 2014-2016 liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej maleje.

Głównym celem programu opracowanego i uchwalonego na lata 2014-2017 było wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej w procesie przywracania ich do prawidłowego funkcjonowania. Realizując zadania określone w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz „Gminnego programu wspierania rodziny w Gminie Czernica na lata 2014-2017”, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej zatrudniał jednego asystenta rodziny, który w roku 2014 pracował z 15 rodzinami, w 2015r. z 12 rodzinami, natomiast w roku 2016 z 9 rodzinami, w których było 17 dzieci.

W sytuacji, gdy rodzice znajdują się w trudnej sytuacji życiowej i nie są w stanie sami należycie wypełniać obowiązków rodzicielskich, zaniedbują dzieci, Sąd właściwy ze względu na miejsce zamieszkania dziecka postanawia o umieszczeniu dzieci w różnych formach pieczy zastępczej : rodzinie spokrewnionej, rodzinie niespokrewnionej, w Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej czy Rodzinnym Domu Dziecka. Na podstawie danych Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie we Wrocławiu terenu gminy Czernica w pieczy zastępczej z zostało umieszczonych: w 2014r. jedno dziecko, w 2015r. dwoje dzieci, w 2016r. troje dzieci.

Zgodnie z przepisami ustawy o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie wykonuje postanowienia Sądu zapewniając dziecku opiekę. Gmina natomiast ponosi częściowo finansowe za opiekę i wychowanie dziecka w pieczy. Zgodnie z przepisami ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w przypadku umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej, gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka ponosi wydatki w wysokości:

- 10% wydatków na opiekę i wychowanie w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy,
- 30% wydatków na opiekę i wychowanie w drugim roku pobytu dziecka w pieczy,
- 50 % wydatków na opiekę i wychowanie w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy.

Według danych Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie we Wrocławiu w 2014r. Gmina ponosiła wydatki za 8 dzieci przebywających w pieczy zastępczej, w 2015r. za 7 dzieci, natomiast w 2016 za 9 dzieci.

Na dzień 31.12.2016r. w różnych formach pieczy zastępczej z Gminy Czernica przebywało 9 dzieci, w tym:

- w rodzinie zastępczej spokrewnionej przebywało - 3 dzieci,
- w rodzinie zastępczej niespokrewnionej -3 dzieci,
- w Placówce Opiekuńczo- Wychowawczej -1 dziecko,
- w Rodzinnym Domu Dziecka - 2 dzieci.

Dzieci z rodzin przeżywających trudności w wypełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczej postanowieniem sądu mogą zostać umieszczone w pieczy zastępczej. Jednak umieszczenie dzieci w pieczy zastępczej ma być ostatecznością, po wykorzystaniu przez gminę wszelkich możliwych form wsparcia rodzinie. Skuteczne wspieranie rodziców w wypełnianiu ich funkcji opiekuńczo-wychowawczych jest niezwykle ważne w przypadku rodzin, które wykazują deficyty w tym zakresie, bowiem dziecko do pełnego i harmonijnego rozwoju swojej osobowości powinno wychowywać się w środowisku rodzinnym, w atmosferze miłości i zrozumienia. Dzieci wymagają szczególnej troski i ochrony zarówno ze strony rodziny, jak i instytucji polityki społecznej w zakresie ochrony ich praw, wyrównania szans życiowych i minimalizowania negatywnych skutków w przypadku wystąpienia ryzyka życiowego. Stąd rodzinom przeżywającym kryzysy w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych zachodzi konieczność udzielania specjalistycznej pomocy przez pracowników służb i podmiotów pracujących na rzecz dziecka i rodziny. Zapewnienie wsparcia, pomoc pracowników socjalnych, asystenta rodziny i pomoc z innych instytucji w znacznym stopniu daje szansę na pozostawienie dziecka w rodzinie biologicznej.

IV. Założenia programu

Założeniem Gminnego programu wspierania rodziny w Gminie Czernica na lata 2018-2020 jest tworzenie sprzyjających warunków do poprawy jakości życia rodzin i dzieci zamieszkujących na terenie gminy Czernica. Program będzie służył realizacji gminnej polityki rodzinnej. Działania programu skierowane do rodzin będą realizowane w różnej formie przez jednostki organizacyjne gminy oraz inne podmioty działające na rzecz dziecka i rodziny przedstawione w poniższej tabeli.

Tabela nr 2. Instytucje działające na rzecz rodzin i dzieci w Gminie Czernica.

Instytucja/podmiot	Zakres działań na rzecz dziecka i rodziny
Urząd Gminy Czernica	Dowozy dzieci niepełnosprawnych do szkół, opieka nad dziećmi do lat trzech

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Czernicy	Praca socjalna, pomoc finansowa, pomoc rzeczowa, dożywianie dzieci w szkołach, przyznawania i wypłacanie stypendiów, karta dużej rodziny, wspieranie aktywności lokalnej, realizacja programów i projektów socjalnych, kierowanie na kolonie letnie, interwencje socjalne, kryzysowe, zasiłki świadczenia rodzinne (zasiłki rodzinne, świadczenia pielęgnacyjne, specjalne zasiłki opiekuńcze, jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka, świadczenie rodzicielskie, świadczenie wychowawcze), fundusz alimentacyjny, dodatki mieszkaniowe i energetyczne, wsparcie asystenta rodziny,
Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Prowadzenie rozmów edukacyjno- motywacyjnych, porad psychologicznych, prawnych, realizacja gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, przeciwdziałanie problemom dotyczącym nadużywania alkoholu, profilaktyka i rozwiązywanie problemów alkoholowych, pomoc w podjęciu leczenia, kierowanie wniosków do sądu o zobowiązanie do leczenia odwykowego.
Zespół Interdyscyplinarny na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie	Wsparcie i pomoc rodzinom w przezwyciężeniu problemu przemocy, poradnictwo psychologiczne, rodzinne, prawne, doradztwo, praca socjalna, interwencja, profilaktyka przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
Zespół ds. pomocy rodzinie	Współpraca ze specjalistami z różnych dziedzin na rzecz wspierania rodziny, zwłaszcza tych przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo- wychowawczej, diagnoza prowadzona w miejscu zamieszkania rodziny i ocena funkcjonowania rodziny i dziecka.
Punkt konsultacyjny	Poradnictwo prawne, psychologiczne, psychoterapia.
Placówki służby zdrowia	Działalność w zakresie profilaktyki i opieki zdrowotnej.
Placówki oświatowo- wychowawcze	Działalność edukacyjno- wychowawcza, psychologiczno- edukacyjna, wsparcie pedagogiczne, psychologiczne dla rodziców, dzieci, realizacja programów edukacyjnych, profilaktycznych
Placówki wsparcia dziennego- Środowiskowe Świetlice Profilaktyczne „Kuznia”	Wspieranie opiekunów dzieci w sprawowaniu funkcji opiekuńczo- wychowawczej, zapewnienie optymalnych warunków rozwoju fizycznego, psychologicznego i poznawczego dzieci, realizacja działań profilaktycznych, kształtowanie zdrowego stylu życia dzieci oraz właściwych form spędzania wolnego czasu

Z przedstawionej tabeli wynika, że w Gminie Czernica funkcjonuje wiele instytucji i placówek, które świadczą różne formy pomocy dla rodziny i dziecka. Wspierają funkcje opiekuńczo – wychowawczą rodziców i opiekunów prawnych, zajmują się profilaktyką

i przeciwdziałaniem uzależnieniom, prowadzą zajęcia, warsztaty i działania, w tym edukacyjne skierowane zarówno do dzieci jak i rodziców. W realizacji zadań programowych w zakresie wspierania rodziny, jednostki samorządu terytorialnego współpracować będą z instytucjami i organizacjami z poza gminy, które zawodowo zajmują się pomocą dziecku i rodzinie.

Praca z rodzinami dysfunkcyjnymi jest procesem złożonym i długofalowym. Efekty pracy w przeważającym stopniu zależą od aktywności rodzin, otwarcia na otrzymane wsparcie, chęci wprowadzenia w swoim życiu zmian. Objęcie rodziny wsparciem asystenta czy przedstawicieli innych instytucji i organizacji pomocowych nie zawsze gwarantuje przywrócenie rodzinie zdolności do prawidłowego wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej podejmuje szereg działań zmierzających do zminimalizowania, pojawiających się problemów opiekuńczo-wychowawczych i pomocy rodzinie.

V. Cel główny programu

Wspieranie rodzin w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczej

VI. Cele szczegółowe

1. Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka i rodziny poprzez:

- 1) zabezpieczenie rodzinom o najniższych dochodach pomocy materialnej i niematerialnej zgodnie z ustawą o pomocy społecznej tj. zasiłki celowe, zasiłki okresowe, stałe, usługi opiekuńcze,
- 2) objęcie programem dożywiania dzieci i młodzież, uczniów szkół podstawowych i szkół ponadgimnazjalnych na terenie placówek oświatowych,
- 3) zabezpieczenie świadczeń w ramach systemu zabezpieczenia społecznego: świadczeń rodzinnych, opiekuńczych, wychowawczych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego,
- 4) przyznawanie innych należnych świadczeń, zgodnie z obowiązującymi przepisami, w tym dodatków mieszkaniowych i energetycznych,
- 5) udzielanie uczniom o najniższych dochodach pomocy materialnej w formie stypendium szkolnego, zasiłku z powodu zdarzenia losowego,
- 6) zabezpieczenie pomocy specjalistycznej w różnych obszarach (uzależnienia, przemoc w rodzinie, niepełnosprawność),
- 7) pokrywanie wydatków za pobyt dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej,
- 8) realizacja rządowego programu dla rodzin wielodzietnych Karta Dużej Rodziny,
- 9) zapewnienie rodzinom pomocy asystenta rodziny.

2. Wspomaganie rozwoju i edukacji dziecka, rozwijanie umiejętności opiekuńczo – wychowawczych rodziny, poprzez:

- 1) pomoc edukacyjną dla dzieci i młodzieży mających trudności w nauce, organizowanie zajęć wyrównawczych w placówkach oświatowych,
- 2) pomoc dzieciom w odrabianiu lekcji domowych w świetlicach środowiskowych na terenie gminy Czernica,
- 3) wspieranie rodziców w wychowaniu i edukacji dzieci oraz zagospodarowaniu czasu wolnego dzieci i młodzieży poprzez organizowanie różnych form zajęć pozaszkolnych,
- 4) pomoc w organizacji wypoczynku letniego dla dzieci w okresie wakacyjnym,
- 5) umożliwienie rodzinom korzystania z pomocy rodziny wspomagającej, której zadaniem jest pomoc rodzinie w codziennym funkcjonowaniu,
- 6) prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny dysfunkcyjnej po zakończeniu współpracy z asystentem rodziny,
- 7) pomoc rodzinom przeżywającym trudności opiekuńczo–wychowawcze w dostępie do konsultacji i specjalistycznego poradnictwa psychologicznego, pedagogicznego, terapeutycznego oraz prawnego, szczególnie w zakresie prawa rodzinnego,
- 8) pomoc w zorganizowaniu dojazdu dzieci niepełnosprawnych do placówek oświatowych,
- 9) dofinansowanie do niepublicznych przedszkoli na terenie gminy Czernica,
- 10) pomoc w uzyskaniu prawa do lokali komunalnych dla rodzin zagrożonych umieszczeniem dziecka w pieczy zastępczej,
- 11) współpraca z podmiotami, instytucjami działającymi w środowisku lokalnym, w szczególności ze szkołami, policją, placówkami służby zdrowia, sądem, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, w celu poprawy sytuacji rodzinnej pod względem zdrowotnym, materialnym i społecznym,

3. Zapobieganie powstaniu sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz rozwiązywania już istniejących poprzez:

- 1) monitorowanie rodzin zagrożonych kryzysem przez pracowników socjalnych, nauczycieli, pedagogów szkolnych oraz przedstawicieli innych zawodów kontaktujących się z rodziną np.: kuratora zawodowego,
- 2) motywowanie członków rodziny do podejmowania działań na rzecz ograniczenia bądź niwelowania własnych dysfunkcji np. podjęcie terapii leczenia uzależnień, udział w programie korekcyjno-edukacyjnym dla osób stosujących przemoc w rodzinie,
  - a. współpraca z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Punktem Konsultacyjnym,

- b. współpraca z sądem, policją i Zespołem Interdyscyplinarnym na rzecz Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
  - c. współpraca specjalistów różnych instytucji w ramach Zespołu ds. Pomocy Rodzinie,
- 3) współpracę z podmiotami, instytucjami działającymi w środowisku lokalnym, w szczególności ze szkołami, policją, placówkami służby zdrowia, sądem, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, w celu poprawy sytuacji rodzinnej pod względem zdrowotnym, materialnym i społecznym,
  - 4) prowadzenie kampanii społecznych, seminariów, prelekcji, warsztatów i innych form edukacyjnych promujących wartość rodziny i więzi rodzinne,
  - 5) prowadzenie placówek wsparcia dziennego, programów profilaktycznych,
  - 6) prowadzenie pracy socjalnej, udzielanie poradnictwa, doradztwa rodzinom tego potrzebującym,
  - 7) organizowanie i wspieranie aktywności lokalnej oraz działań środowiskowych na rzecz rodzin, mających na celu ich integrację i utrzymanie tradycji tj: wigilia, Dzień Dziecka, Mikołajki itp.,
  - 8) bieżące aktualizowanie strony internetowej Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w zakresie miejsc i form pomocy rodzinom będącym w kryzysie.
- 4. Podnoszenie kompetencji służb zajmujących się niesieniem pomocy rodzinom poprzez:**
- 1) podnoszenie wiedzy i doskonalenie umiejętności osób pracujących z rodziną,
  - 2) inicjowanie współpracy interdyscyplinarnej na rzecz rodziny.

Gminny program wspierania rodziny zakłada tworzenie optymalnych warunków dla poprawy jakości życia rodzin z Gminy Czernica. Wspieranie rodzin będzie miało charakter profilaktyczny, a rodzinie w pierwszej kolejności zostaną stworzone możliwości samodzielnego zmierzania się ze swoimi problemami przy wykorzystaniu własnych umiejętności. Wsparcie instytucjonalne będzie zapewnione w sytuacji, gdy rodzina będzie musiała zmierzyć się z problemami, których nie jest w stanie samodzielnie rozwiązać. Zadania wynikające z powyższego programu realizowane będą zgodnie z zasadą pomocniczości i z uwzględnieniem podmiotowości dzieci i rodziny.

VII. Adresaci programu

Program skierowany jest do rodzin zamieszkujących Gminę Czernica, w szczególności do rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej, przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych.

VIII. Źródła finansowania programu

Finansowanie Gminnego programu wspierania rodziny na lata 2018-2020 odbywać się będzie w ramach środków budżetu Gminy Czernica, dotacji budżetu państwa oraz środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł.

IX. Realizatorzy programu

Realizację programu przypisuje się Gminnemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Czernicy przy współpracy z innymi instytucjami i podmiotami o zasięgu gminnym i poza gminnym, a w szczególności:

- 1) Urząd Gminy Czernica,
- 2) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Czernicy,
- 3) Zespół Interdyscyplinarny na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- 4) Placówki oświatowe,
- 5) Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie we Wrocławiu,
- 6) Komisariat Policji w Siechnicach/Posterunek Policji w Kamieńcu Wrocławskim,
- 7) Sąd Rejonowy w Oławie,
- 8) Placówki Wsparcia Dziennego Gminy Czernica,
- 9) Organizacje pozarządowe,
- 10) Pozostałe jednostki organizacyjne i pomocnicze

X. Monitoring programu

Gminny program wspierania rodziny na lata 2018 - 2020 dla Gminy Czernica wyznacza cele i zadania podejmowane w gminie Czernica na rzecz rodzin. Niezbędnym elementem towarzyszącym wdrażaniu programu jest monitorowanie i ocena realizacji podejmowanych zadań.

Koordynatorem programu jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Czernicy. Monitoring programu będzie polegał na corocznym gromadzeniu i analizowaniu informacji o stanie jego realizacji. Zebrane dane pozwolą na kontrolę postępu realizacji poszczególnych zadań oraz podjęcie działań korygujących. Program ma charakter otwarty co oznacza, że powinien podlegać ewaluacji w zależności od pojawiających się potrzeb.

Sprawozdanie z realizacji programu będzie integralną częścią rocznego sprawozdania z działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej i będzie przedstawione Radzie Gminy Czernica w terminie do 31 marca każdego roku.